

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajączkowski

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

SSA Beata Michalska

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2018 r. w Ł.

sprawy M. G.

przy udziale zainteresowanego A. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 9 listopada 2016 r. sygn. akt IV U 2288/16

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) w ten tylko sposób, że kwotę 6 249,26 (sześć tysięcy dwieście czterdzieści dziewięć 26/100) złotych obniża do kwoty 4 500 (cztery tysiące pięćset) złotych oraz w punkcie 3 (trzecim) w ten tylko sposób, że zasądzoną tam kwotę 331,20 (trzysta trzydzieści jeden 20/100) złotych obniża do kwoty 180 (sto osiemdziesiąt) złotych;**
2. **zasądza od M. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 1607/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 lipca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne, tj. na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe M. G. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) A. Z. w okresie od 1 grudnia 2014 r. wynosi 3.904,95 zł miesięcznie. Organ rentowy wskazał, że na podstawie zeznań złożonych przez M. G. i płatnika składek A. Z. w sprawie Sądu Okręgowego w Sieradzu sygn. akt IV U 772/15 ustalił, że określone w umowie o pracę na kwotę 6.500 zł wynagrodzenie brutto M. G. zawierało zwrot kosztów używania własnego samochodu i zwrot kosztów paliwa na dojazdy do potencjalnych klientów w kwocie 2.595,05 zł, która to kwota nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i nie stanowi też wynagrodzenia za pracę.

W odwołaniu z dnia 16 września 2016 r. M. G. zaskarżyła decyzję w całości, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na nieprawidłowym i niezgodnym z rzeczywistością ustaleniu podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, wniosła o zmianę decyzji przez stwierdzenie, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) A. Z. w okresie od 1 grudnia 2014 r. wynosi 6.500 zł miesięcznie. Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania.

Sąd Okręgowy w Sieradzu wyrokiem z dnia 9 listopada 2016 r. zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe M. G. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) A. Z. w okresie od 1 grudnia 2014 r. wynosi 6.249,26 zł, w pozostałym zakresie odwołanie oddalił i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że A. Z. od 2007 r. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży paliw, ogrodzeń betonowych i materiałów budowlanych pod firmą (...) A. Z. z siedzibą w O. gm. S.. Gmina ta liczy 4.700 mieszkańców.

W dniu 1 grudnia 2014 r. A. Z. zawarł z M. G. umowę o pracę na czas określony do dnia 30 listopada 2016 r. Na podstawie tej umowy ubezpieczona zatrudniona została od dnia 1 grudnia 2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku menadżera do spraw handlowych z wynagrodzeniem miesięcznym 6.500 zł brutto. Do obowiązków M. G. należała współpraca z klientami, pozyskiwanie nowych klientów z terenu województwa (...) na hurtowy zakup paliw i betonowych przęsł ogrodzeniowych, prowadzenie z nimi negocjacji handlowych, a także monitorowanie oraz analiza rynku i działań konkurencji. W pracy ubezpieczona wykorzystywać miała na dojazdy do klientów własny samochód marki T. (...) o pojemności skokowej silnika 2000 cm³ i z ustalonego w umowie za pracę wynagrodzenia pokrywać koszty paliwa. Wynagrodzenie za pracę wnioskodawczyni ustalone w umowie o pracę nie określało jego poszczególnych składników.

M. G. pracowała od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00, czasem dłużej. W ramach swoich obowiązków służbowych jeździła do potencjalnych klientów firmy i oferowała im sprzedaż paliw oraz przęsł betonowych. Dziennie odbywała zazwyczaj 3 - 4 wizyty u klientów. Najczęściej jeździła do nich w obrębie 30 - 40 km po terenie województwa (...), czasem i poza województwem. Zdarzały się też dni, że nie wyjeżdżała w teren i pracowała w biurze.

Korzystając z własnego samochodu odwołująca nie prowadziła dziennika przejechanych kilometrów. Jej wynagrodzenie ustalone w umowie o pracę, uwzględniało, że będzie ona ponosiła koszty paliwa na dojazd do klientów. Pracodawca A. Z. po zawarciu umowy o pracę z M. G. nie interesował się tym, ile kilometrów w danym miesiącu ubezpieczona przejechała wykonując swoją pracę i jakie koszty paliwa na te przejazdy faktycznie poniosła. Zawierając z wnioskodawczynią umowę o pracę szacował orientacyjnie, że na paliwo w związku z wykonywaniem pracy wyda ona miesięcznie około 2.000 zł. Takiego rzędu koszty paliwa odwołująca faktycznie ponosiła. Koszty te były jednak różne w zależności od miesiąca.

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy bazował na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w postępowaniu przed organem rentowym oraz na podstawie dowodów zawartych w sprawie sygn. akt IV U 772/15 Sądu Okręgowego w Sieradzu. Materiał ten Sąd uznał za wiarygodny.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, że odwołanie M. G. zasługuje na uwzględnienie w części. Zgodnie z treścią art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Z kolei przepis § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz § 2 tego rozporządzenia.

W myśl § 2 ust. 9 i 13 tego rozporządzenia, podstawy wymiaru składek nie stanowią ekwiwalenty pieniężne za użyte przy wykonywaniu pracy narzędzia, materiały lub sprzęt, będące własnością pracownika oraz zwrot kosztów używania w jazdach lokalnych przez pracowników, dla potrzeb pracodawcy, pojazdów niebędących własnością pracodawcy - do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego albo do wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za 1 km przebiegu pojazdu - określonych w odrębnych przepisach wydanych przez właściwego ministra, jeżeli przebieg pojazdu, z wyłączeniem wypłat ryczałtu pieniężnego, jest udokumentowany przez pracownika w ewidencji przebiegu pojazdu, prowadzonej przez niego według zasad określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Biorąc pod uwagę okoliczność, że stałym miejscem pracy ubezpieczonej nie była siedziba firmy lecz obszar województwa (...), po którym poruszała się w celu pozyskania nowych klientów, jej przejazdy odbywane do tych klientów w ramach stosunku pracy należy traktować jako jazdy lokalne, a nie jako podróże służbowe w rozumieniu art. 77⁵ k.p.

Jak wynika z § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, koszty używania pojazdów do celów służbowych pokrywa pracodawca według stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu, która nie może być wyższa dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ niż 0,8358 zł. Miesięczny limit kilometrów na jazdy lokalne ustala pracodawca - § 3 ust. 1. Limit ten, w myśl § 3 ust. 2, ustalony w zależności od liczby mieszkańców w danej gminie lub mieście, w których pracownik jest zatrudniony, nie może przekroczyć:

- 300 km - do 100.000 mieszkańców,
- 500 km - ponad 100.000 tys. do 500.000 mieszkańców,
- 700 km - ponad 500.000 mieszkańców.

Stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia, zwrot kosztów używania pojazdów do celów służbowych następuje w formie miesięcznego ryczałtu obliczonego jako iloczyn stawki za 1 kilometr przebiegu, o której mowa w § 2, i miesięcznego limitu przebiegu kilometrów na jazdy lokalne, o którym mowa w § 3, po złożeniu przez pracownika pisemnego oświadczenia o używaniu przez niego pojazdu do celów służbowych w danym miesiącu.

Sąd zważył, iż w przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, w kontekście spójnych zeznań ubezpieczonej i zainteresowanego, że wynagrodzenie M. G., wynikające z umowy o pracę, skalkulowane na kwotę 6.500zł brutto, uwzględniało, że odwołująca pokrywać będzie z tego wynagrodzenia koszty paliwa zużytego na przejazdy realizowane w ramach stosunku pracy. Bezsporne też jest, iż ubezpieczona nie była zobowiązana przez pracodawcę do prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu i dokumentowania przejechanej liczby kilometrów. Tym samym uznać należało, że strony umowy o pracę włączyły do określonego w umowie wynagrodzenia za pracę miesięczny ryczałt pieniężny na pokrycie zwrotu kosztów używania przez wnioskodawczynię dla potrzeb pracodawcy w jazdach lokalnych jej własnego samochodu. Niezależnie przy tym od tego ile faktycznie ubezpieczona wydawała na paliwo w związku z jazdami lokalnymi, jedynie ryczałt ustalony w myśl powołanych wyżej przepisów nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i powinien być od niej odliczony. Ponieważ gmina S., na terenie której zlokalizowana jest firma zainteresowanego, liczy 4.700 ludności, limit kilometrów mógł wynosić maksymalnie 300 km. Biorąc pod uwagę ilość jazd wykonywanych dziennie Sąd uznał, że limit ten w przypadku skarżącej ustalić należy na tym właśnie poziomie. Ponieważ samochód M. G. wykorzystywany przez nią w jazdach służbowych miał pojemność silnika 2.000 cm³, to przyznany jej ryczałt wynosił 250,74 zł. O taką też kwotę winno być pomniejszone wynagrodzenie M. G. stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Z tych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe M. G.

z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) A. Z. w okresie od 1.12.2014 r. wynosi 6.249,26 zł miesięcznie a w pozostałym zakresie odwołanie M. G. oddalił, zaś o kosztach procesu orzekł według zasady odpowiedzialności za wynik procesu.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją w punkcie 1 i 3 Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.. Zarzucił naruszenie § 2 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez błędne określenie wysokości kosztów używania samochodu będącego własnością M. G. dla potrzeb pracodawcy.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i obniżenie podstawy wymiaru składek M. G. do kwoty 4.500 zł oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu organ rentowy argumentował, że w stanie faktycznym sprawy nie jest trafne wyłączenie z podstawy wymiaru kosztów używania pojazdu w jazdach lokalnych według stawek za 1 km przebiegu, gdyż strony stosunku pracy umówiły się co do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego w kwocie 2.000 zł.

M. G., zastąpiona profesjonalnie, wniosła o oddalenie apelacji ZUS i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna.

Spór w sprawie niniejszej powstał wokół kwestii wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. G., podlegającej z mocy art. 6 ust. 1 pkt. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2014 r. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) A. Z. w O..

Podstawę wymiaru składek pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych - art. 18 ust. 1 w związku z art. 4 pkt. 9 ustawy systemowej. Za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych - t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 200). Zatem przychodem, od którego wymierzana jest składka na ubezpieczenia są wszystkie otrzymane - wypłacone środki pieniężne lub postawione do dyspozycji należności przysługujące pracownikowi wymienione w art. 12 ustawy o podatku dochodowym chyba, że zostały wyłączone z podstawy ustalania składek.

Katalog owych wyłączeń zawiera się w treści § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1949). Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 13 tego rozporządzenia, podstawy wymiaru składek nie stanowi: zwrot kosztów używania w jazdach lokalnych przez pracowników, dla potrzeb pracodawcy, pojazdów niebędących własnością pracodawcy - do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego albo do wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za 1 km przebiegu pojazdu - określonych w odrębnych przepisach wydanych przez właściwego ministra, jeżeli przebieg pojazdu, z wyłączeniem wypłat ryczałtu pieniężnego, jest udokumentowany przez pracownika w ewidencji przebiegu pojazdu, prowadzonej przez niego według zasad określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych. Sąd Okręgowy prawidłowo przepis ten przywołał jako materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia jednak, w ustalonych okolicznościach sprawy, wadliwie regulację tę zastosował. Nie ulega wątpliwości, że przepis ten przewiduje dwie formy zwrotu pracownikowi kosztów używania własnego pojazdu dla

potrzeb pracodawcy, które nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: ryczałt pieniężny albo zwrot według stawek za km przebiegu pojazdu. Użycie w przepisie spójnika „albo” (alternatywa rozłączna) oznacza, że możliwa jest tylko jedna z dwóch wzajemnie wykluczających się sytuacji.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, czego apelujący nie zakwestionował zarzutami prawa procesowego, że wynagrodzenie M. G. w wysokości 6.500 zł brutto uwzględniało pokrycie kosztów używania własnego pojazdu dla potrzeb pracodawcy i że zgodnie przyjęta przez strony stosunku pracy kwota z tego tytułu wynosiła 2.000 zł miesięcznie. Sąd podkreślił nadto, iż bezspornie ubezpieczona nie była zobowiązana przez pracodawcę do prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu i dokumentowania przejechanej liczby kilometrów. Niezależnie od tego, jaką faktycznie sumę przeznaczyła na paliwo, kwota na pokrycie kosztów używania pojazdu była taka sama, zatem był to ryczałt, który strony uwzględniły w wynagrodzeniu za pracę. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd a quo stwierdził, że z podstawy wymiaru składek M. G. wyłączeniu podlega kwota obliczona według stawek za 1 km przebiegu pojazdu, określonych w odrębnych przepisach (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy - Dz.U. Nr 27, poz. 271).

Jest to stanowisko niekonsekwentne. Jak wyżej wskazano, § 2 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. przewiduje dwie alternatywne formy zwrotu kosztów używania pojazdu: jedna to ryczałt, a druga zwrot kosztów według stawek za km przebiegu, przy czym warunkiem stosowania tego drugiego rodzaju zwrotu kosztów jest prowadzenie stosownej ewidencji. Skoro zatem z niespornych ustaleń wynika, że strony umowy o pracę uzgodniły ryczałt, a nadto nie prowadzono ewidencji, to nie jest jasne, z jakich względów Sąd pierwszej instancji ostatecznie przyjął, że zwrot kosztów używania własnego pojazdu przez M. G. należy liczyć według stawek za km przebiegu pojazdu. Wyniki postępowania dowodowego nie pozwalają na akceptację takiego stanowiska. Strony wszak zgodnie przyznały, że w umowie o pracę ustaliły, iż pokrycie kosztów używania w celach służbowych własnego pojazdu pracownika będzie następowało ryczałtowo, a nie według ewidencji. Kwestią wymagającą zbadania, w związku z przedmiotem sporu, była wysokość tego ryczałtu.

Sąd drugiej instancji podziela zapatrywania wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, (OSNP 2005/21/338), iż zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych - art. 353¹ k.c. w związku z art. 300 k.p., realizuje się w prawie pracy w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo, a więc autonomia stron w kształtowaniu postanowień umownych podlega ochronie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, co oznacza że strony obowiązane są mieć wzgląd także na interes publiczny. Odniesienie tych uwag do systemu prawa ubezpieczeń społecznych prowadzi do wniosku, że przepis art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i w powiązaniu z przepisami wykonawczymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, musi być uzupełniony stwierdzeniem, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi wynagrodzenie należne, rzetelne, odpowiednie, uczciwe i sprawiedliwe. Wysokość ustalonych w umowie ryczałtów, wolnych od składkowania, powinna być również ustalona w kwotach realnych, odpowiednich do celu zwolnienia i pozostających w odpowiednich proporcjach do wynagrodzenia za wykonywaną pracę. Ryczałt zawyżony stanowi element dodatkowego („ukrytego”) wynagrodzenia za pracę, które w odpowiedniej „nadwyżce” podlega obowiązkowi składkowemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2015 r., I UK 340/14, LEX nr 1754048). Innymi słowy, ustalenie przez strony wysokiego ryczałtu w kwocie nierealnej i nieadekwatnej do celu zwolnienia, tylko po to, aby uniknąć obowiązku składkowego, może być uznane za postanowienie umowne nieważne z mocy art. 58 § 2 i 3 k.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego, taka sytuacja w rozpatrywanym przypadku nie wystąpiła. Ryczałt w kwocie 2.000 zł dla pracownika zatrudnionego pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze menadżera handlowego, który większość swoich obowiązków zawodowych miał realizować na terenie województwa (...), przemieszczając się własnym samochodem osobowym, nie jest rażąco wygórowany, także w kontekście wysokości wynagrodzenia za pracę brutto.

Stwierdzając powyższe Sąd drugiej instancji, z mocy art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym obniżając kwotę 6.249,26 zł do kwoty 4.500 zł. Przyjęciu innej kwoty wyłączenia z podstawy, zwłaszcza według algorytmu przedstawionego w spornej decyzji, sprzeciwiają się wnioski apelacyjne. Dokonując powyższej zmiany Sąd Apelacyjny orzekł reformatoryjnie także w przedmiocie kosztów procesu za pierwszą instancję, obniżając zasądzoną w punkcie trzecim kwotę 331,20 zł do kwoty 180 zł. Podstawa prawna rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego za pierwszą instancję, stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu, lokuje się treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (w brzmieniu pierwotnym, Dz.U. z 2015 r. poz. 1800). Nie jest możliwe stosunkowe rozdzielenie kosztów z uwagi na brak wniosku organu rentowego o zasądzenie kosztów procesu do zamknięcia rozprawy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym (art. 109 § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd drugiej instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804).